

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

*Торкатюк В.І., Жилінська О.І., Свечка С.А., Степаненко С.А.,
Чорноморденко Г.В., Шило А.С., Харківська національна академія
міського господарства*

В умовах трансформації економічних відносин і реформування житлово-комунального господарства (ЖКГ) ефективне використання енергетичних ресурсів стає вирішальним фактором регіонального розвитку, оскільки зниження витрат на виробництво житлово-комунальних послуг сприяє підвищенню рівня рентабельності галузі, зменшує кількість збиткових підприємств, що значною мірою впливає на покращення житлових умов та якості життя населення України.

Для аналізу енергозбереження у ЖКГ необхідно використовувати показники енерговіддачі, енергоємності та енергоефективності, які дозволили здійснити якісно новий підхід до комплексної оцінки ефективності використання енергетичних ресурсів, які дають змогу виявити резерви й визначити пріоритетні напрямки впровадження енергозберігаючих технологій.

Аналіз енергозбереження містить оцінку зміни показника енергозбереження при реалізації послуг та впливу обсягу енергетичних витрат. Виконані розрахунки свідчать про високий потенціал енергозбереження.

Резервами економії енергоресурсів при експлуатації житлового фонду є: техніко-технологічні заходи через заміну застарілих технологій виробництва житлово-комунальних послуг, модернізацію і реконструкцію житлового фонду; організаційні – формування системи енергообліку та регулювання енергоспоживання, утворення товариств співвласників багатоквартирного будинку; економічні – застосування гнучких прогресивних тарифів, створення конкурентного середовища за рахунок розвитку різноманітних форм власності, впровадження договірних форм відносин між господарюючими суб'єктами на підставі конкурсного відбору.

На рівні потреби споживачів у корисній енергії необхідно провести розмежування між потребою в тепловій енергії для опалення, гарячому та холодному водопостачанні, електроенергії та газопостачанні. Це розмежування пов'язано з рівнем «ексергії» як працездатності системи. Найвищу ексергію мають електричні системи, бо їх неможливо замінити іншим джерелом енергії.

Витрати на освітлення місць загального користування у будівлях підвищеного благоустрою у порівнянні з нормативними показниками

можна знизити до 70%, а на роботу ліфтів – до 50%. Отже реалізація заходів з енергозбереження в будівлях м. Харкова, споруджених за останні 25 років, знизить витрати на електроенергію до 1,5 млн. грн. щорічно.

Енергооблік передбачає збір і накопичення відомостей про використання енергоресурсів при експлуатації житлового фонду для відображення цих даних в аналітичному обліку. Організація енергообліку – комплекс заходів, спрямований на збирання первинної інформації, регулювання споживання енергоресурсів, сучасну комп'ютерну обробку даних, що в перспективі дозволить організувати систему автоматизованого управління споживанням енергетичних ресурсів. Енергооблік безпосередньо, як правило, не впливає на обсяг використаних ресурсів, але є сильним мотивом до подальшого впровадження енергозберігаючих технологій. Енергообмеження – це заходи, що знижують загальне використання енергії, але при цьому погіршується якість житлово-комунальних послуг. Енергозаощадження – це технічні заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів.

Зниження споживання енергетичних ресурсів зафіксовано в будівлях колективної форми власності, що зумовлено участю споживачів в управлінні власністю, тобто з'являється мотивація у впровадженні енергозберігаючих заходів.

Енергозбереження необхідно проводити з урахуванням впливу енергозберігаючих технологій на якість житлово-комунальних послуг, що є комплексним поняттям, до якого входять створення комфортних умов життєдіяльності людини та система технологічних процесів, кожний з яких повинен відповідати критеріям якості. Тому при виробництві та споживанні житлово-комунальних послуг виникає необхідність в узгодженні суб'єктивних вимог до якості, які висувають споживачі, стандартному рівню послуги та її фактичних характеристик. Критерієм оптимальності рівня якості послуг є інтегральний показник якості, що відображає відношення споживчої корисності послуги до її вартості. Впровадження енергозберігаючих технологій приводить до зниження обсягу спожитих енергоносіїв і витрат на їх придбання, тобто зменшується вартість послуги. З іншого боку, споживча вартість послуги залишається незмінною, а іноді й збільшується, тому інтегральний показник якості послуг ЖКГ зростатиме.